

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI QUROLLI KUCHLAR HARBIY XIZMATCHILARI
PUL TA‘MINOTINING HUQUQIY ASOSLARI**

Usmonov Sh. Sh.

Jamoat xavfsizligi universiteti,
“Iqtisodiy fanlar” kafedrası katta o‘qituvchisi

Jamoliddinov J.B

Jamoat xavfsizligi universiteti,
“Iqtisodiy fanlar” kafedrası magistri

ANNOTATSIYA

Maqolada mustaqillikning dastlabki yillaridan to hozirgi kunga qadar yurtimizda Qurolli Kuchlar tizimida olib borilayotgan islohotlar, harbiy xizmatchilar va ularning oila a‘zolarini ijtimoiy himoya qilish maqsadida ishlab chiqilgan bir qator normativ huquqiy hujjatlar haqida bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: harbiy xizmat, pul ta‘minoti, harbiy qism, harbiy kafedra, ish haqi, kompensatsiya, lavozim maoshi, tarif stavkasi, yurisdiksiya, harbiy doktrina.

**ПРАВОВАЯ ОСНОВА ДЕНЕЖНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ВОЕННОСЛУЖАЩИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.**

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается порядок осуществления и совершенствования денежного обеспечения военнослужащих Вооруженных Сил Республики Узбекистан. В настоящее время выделены виды оплаты, используемые в бюджетных организациях нашей страны, которые практически отсутствуют для военнослужащих. Описано применение видов оплаты военнослужащих, которые применяются в бюджетных организациях Республики Узбекистан.

Ключевые слова:

военная служба, денежная масса, воинская часть, военное ведомство, оклад, вознаграждение, должностное оклад, тарифная ставка, подведомственность, военная доктрина.

LEGAL BASIS OF THE MONEY SUPPLY OF MILITARY SERVANTS OF THE ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.

ANNOTATION

The article describes the reforms carried out in the Armed Forces system in our country from the first years of independence to the present, and a number of normative legal documents developed for the purpose of social protection of military personnel and their family members.

Keywords:

military service, money supply, military unit, military department, salary, compensation, position salary, tariff rate, jurisdiction, military doctrine.

1991-yil Mustaqillikning dastlabki davrlaridan boshlab O‘zbekiston Respublikasi o‘zining Qurolli Kuchlar tarkibiga, o‘zining kuch tuzilmalariga ega bo‘lish to‘g‘risida qonun va qarorlar ishlab chiqdi. 1991-yil 31-avgustda qabul qilingan «O‘zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining asoslari to‘g‘risida»gi qonun bilan “O‘zbekiston Respublikasi Mudofaa ishlari vazirligini tuzish, milliy gvardiya va noharbiy (muqobil) xizmat tashkil etish huquqiga ega¹” deya huquqiy jihatdan mustahkamlandi. Bu amalda yosh respublikaga harbiy siyosatni amalga oshirish huquqini berdi. 1991-yil 30-dekabrda Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi Kengashining Qurolli Kuchlari va Chegara qo‘shinlari haqidagi Minsk qarori asosida 1992-yil 1-fevraldan sobiq Ittifoq tizimidagi qo‘shinlarni mablag‘ bilan ta‘minlanishi to‘xtatilishini inobatga olgan holda O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashi 1992-yil 10-yanvarda „O‘zbekiston Respublikasi hududida joylashgan SSSR Ichki ishlar vazirligining harbiy qismlari va o‘quv muassasalarini O‘zbekiston Respublikasi tasarrufiga olish to‘g‘risida“, 14-

¹ O‘zbekiston Respublikasining „O‘zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining asoslari to‘g‘risida“gi 336-XII-sonli Qonun. 1991 –yil 31-avgust. 6-modda. //http:// www.lex.uz

yanvarda „O‘zbekiston Respublikasi hududida joylashgan harbiy qismlar va harbiy o‘quv muassasalari to‘g‘risida“ qarorlar qabul qildi. Unda O‘zbekiston Respublikasi hududida joylashgan sobiq Ittifoqqa qarashli Ichki ishlar va Mudofaa vazirligining qismlari, birlashmalari, qo‘shilmalari, oliy o‘quv yurtlari, harbiy tuzilmalari mamlakatning qonuniy tasarrufiga olinadi, deb belgilandi. “O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi (T. Mutalov) o‘n kun muddatda O‘zbekiston Respublikasi yurisdiksiyasiga o‘tgan harbiy qismlar, muassasalar, korxonalar, tashkilotlar, harbiy o‘quv yurtlari, harbiy kafedralar va oliy va o‘rta maxsus o‘quv yurtlarini tayyorlash bo‘limlarining haqiqiy harbiy xizmatda bo‘lgan harbiy xizmatchilariga, ishchi va xizmatchilariga lavozim maoshlari, tarif stavkalarini oshirish to‘g‘risida maxsus qaror ishlab chiqsin va qabul qilsin 1991-yilga nisbatan ofitserlar tarkibining harbiy unvonlari bo‘yicha ish haqi miqdori 2,0 baravar, shuningdek, mukammal xizmat uchun qo‘shimcha pul mukofotini va turar-joy binolarini yollash uchun kompensatsiyani belgilang²”. Yosh davlatimiz mustaqillikning ilk kunlaridanoq harbiy xizmatchilar, ularning oila a‘zolari, harbiy muassasalardagi ishchi va xizmatchilar, sobiq Ittifoq armiyasida xizmat qilgan pensionerlarga ijtimoiy va huquqiy himoyani o‘z kafolati ostiga oldi. Harbiy xizmat va harbiy xizmatchilarni o‘z faoliyatini yuritish bo‘yicha mustaqillikning dastlabki davrlarida bir qancha meyoriy huquqiy hujjatlar qabul qilindi. 1995-yil avgustida qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasi Harbiy doktrinasi mamlakatning harbiy sohadagi siyosatini belgilab berdi. Mintaqadagi harbiy siyosiy vaziyatdan kelib chiqqan holda 2000-yil 3-fevral kuni O‘zbekiston Respublikasining Mudofaa doktrinasi qabul qilindi. O‘zbekiston Respublikasi fuqarolarini harbiy xizmatga bo‘lgan qiziqishlarini yanada oshirish va harbiy xizmatchilarning ijtimoiy himoyasini mustahkamlash uchun qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, “Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risida“,

“Mudofaa to‘g‘risida“ qonunlari, 1996-yilda qabul qilingan Umumharbiy Nizomlar bilan huquqiy bazasi yanada mustahkamlandi.

O‘zbekiston Respublikasi harbiy xizmatchilarining pul ta‘minotini shakllantirishda O‘zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlar tarkibidagi Mudofaa vazirligi, Ichki ishlar vazirligi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Milliy gvardiya, Davlat xavfsizlik xizmati, shuningdek boshqa vazirliklar, davlat qo‘mitalari va

² O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi hududida joylashgan harbiy qismlar va harbiy o‘quv muassasalari to‘g‘risida”gi 347-son Farmoni. 1992-yil 20-fevral. //http:// www.lex.uz

idoralarining qo‘shinlari, harbiy tuzilmalari va muassasalari rahbarlarining harbiy xizmatchilari oylik maoshlari miqdorini tasdiqlash to‘g‘risidagi buyrug‘i me‘yoriy-huquqi asos bo‘lib xizmat qiladi. Harbiy-xizmat munosabatlarining ma‘muriy-huquqiy xususiyati tufayli pul ta‘minoti harbiy xizmatchi va davlat o‘rtasida kelishuv predmeti bo‘lishi mumkin emas, uning hajmi har doim huquqiy hujjatlarda belgilanadi. Ushbu turdagi moddiy ta‘minotning o‘ziga xos xususiyati shundaki, pul ta‘minoti huquqi harbiy xizmat vazifalarini haqiqiy bajarishga bog‘liq emas, ya‘ni u harbiy xizmatchiga kasalligi paytida (harbiy tibbiyot muassasalarida bo‘lganida), ta‘tilda bo‘lganida, ixtiyorida bo‘lganida (lekin qonunda belgilangan muddatdan ko‘p bo‘lmagan) va hokazolarda saqlanadi.

Harbiy xizmatchilarning pul ta‘minoti miqdori davlatning imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda belgilanadi va turli xil usullardan foydalangan holda qonun hujjatlarida belgilangan standartlarga asoslanadi.

Qurolli Kuchlar harbiy xizmatchilarining pul ta‘minoti masalalarini tartibga solish turli buyruq va nizomlar asoslangan holda tashkillashtiriladi.(1-jadval)

Oila kodeksining 99-moddasiga ko‘ra, sudning hal qiluv qaroriga ko‘ra farzandlarining sonidan kelib chiqib ota-onaning voyaga yetmagan bolalariga to‘laydigan aliment miqdori belgilan.

“Agar voyaga yetmagan bolalariga ta‘minot berish haqida ota-ona o‘rtasida kelishuv bo‘lmasa, ularning ta‘minoti uchun aliment sud tomonidan ota-onaning har oydagi ish haqi va (yoki) boshqa daromadining bir bola uchun — to‘rttdan bir qismi; ikki bola uchun — uchdan bir qismi; uch va undan ortiq bola uchun — yarmisi miqdorida undiriladi. Bu to‘lovlarning miqdori taraflarning moddiy yoki oilaviy ahvolini va boshqa e‘tiborga loyiq holatlarni hisobga olgan holda sud tomonidan

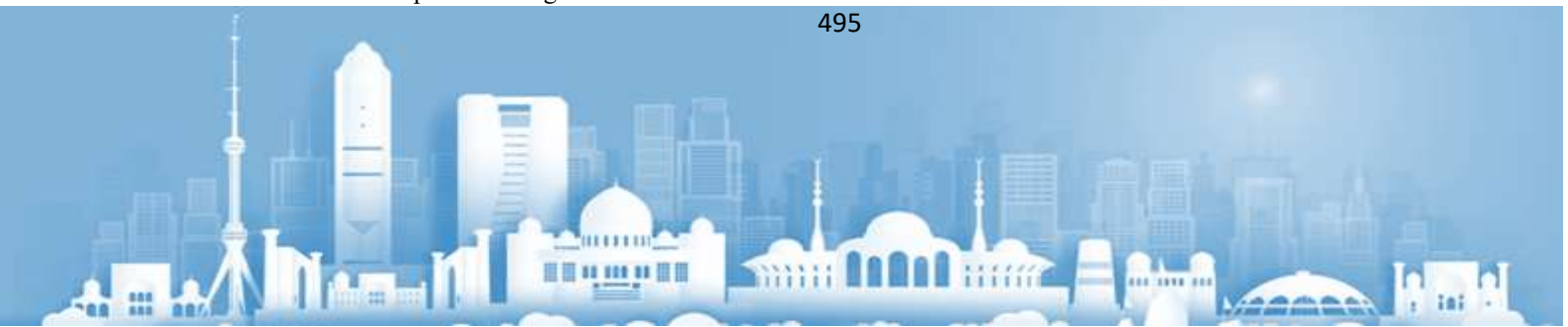
kamaytirilishi yoki ko‘paytirilishi mumkin”³. “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to‘g‘risida”gi Qonunga hamda “Qarzdor jismoniy shaxsga ish haqi yoki unga tenglashtirilgan boshqa to‘lovlarni to‘layotgan tashkilotlar yoki boshqa shaxslar tomonidan ijro hujjatlarini ijro etish qoidalarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi (AV tomonidan 8.07.2009 yilda 1980-son bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan) muvofiq, ijro hujjatlari bo‘yicha undiruvlar **ish haqi yoki unga tenglashtirilgan boshqa to‘lovlarga** qaratiladi. Undiruv qaratilishi mumkin bo‘lmagan to‘lovlar Qonunning 69-moddasida va Qoidalarning 2-bandida belgilangan.

1-jadval

O‘zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari harbiy xizmatchilarining pul ta‘minoti masalalarini tartibga soluvchi asosiy meyoriy xujjatlar ro‘yxati.

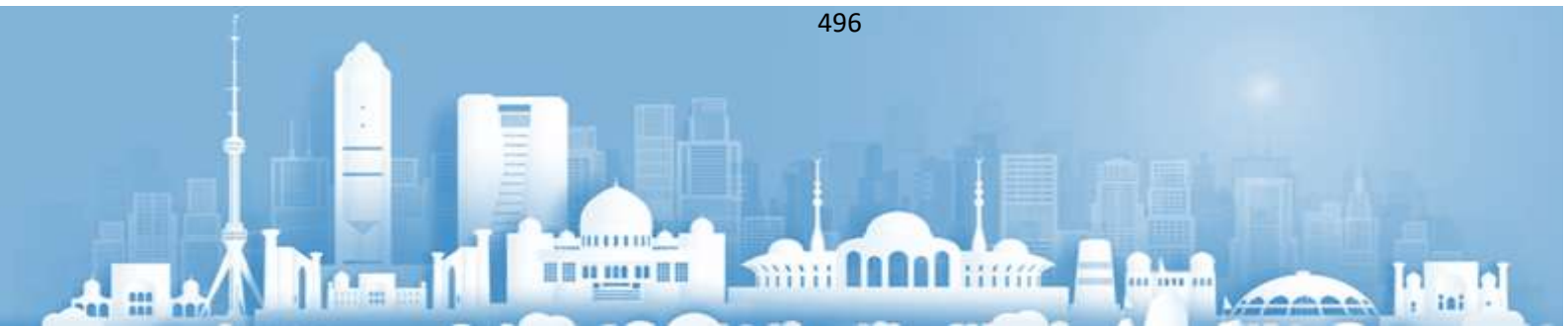
T/r	Xujjat raqami va sanasi	Xujjat nomi	Mazmuni
1	O‘R Qonuni 2022 yil 28 oktabr № O‘RQ-798	O‘zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi	Mehnat munosabatlarini, mehnatga haq to‘lash tartibini tashkillashtirish.
2	2019 yil 30 dekabr	O‘zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi	Harbiy xizmatchilardan undiriladigan daromad solig‘i va yagona ijtimoiy to‘lovni amalga oshirish tartibi.
3	1998-yil 30-aprel	O‘zbekiston Respublikasi Oila kodeksi	Harbiy xizmatchilarning

³ O‘zbekiston Respublikasining Oila kodeksi. 99-modda.

			aliment undiruvlari tartibi.
4	O‘zbekiston Respublikasi Qonuni, 2002 –yil 12-dekabr 436-II-son	Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risida	Harbiy xizmatchilarning harbiy unvonlar tarkibi.
5	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 1997 yil 10 yanvar PF-1697-son	Muddatli harbiy xizmatchilarning pul ta‘minoti miqdorlarini oshirish to‘g‘risida	Kursantlar va muddatli harbiy xizmatchilarning pul ta‘minotini oshirish.
6	O‘z.Res.Prezidentining Qarori, 2005-yil 19 avgust PQ-158 -son	O‘zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari harbiy xizmatchilarini ijtimoiy muhofaza qilish tizimini yanada takomillashtirish chora – tadbirlari to‘g‘risida	Harbiy xizmatchilarning xizmat yillari uchun ustama

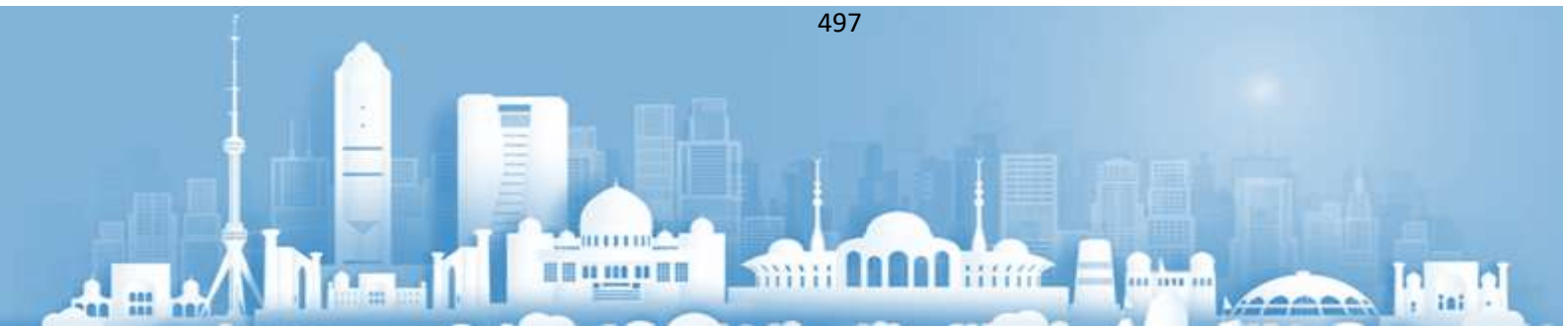
Research Science and
Innovation House

7	O‘R Vazirlar Maxkamasi Qarori 2005 yil 25 iyul № 169	O‘R Qurolli Kuchlari harbiy xizmatchilariga oyma -oy uy-joy pullik kompensatsiya to‘lash tartibi to‘g‘risida	Shartnoma asosidagi harbiy xizmatchilariga uy-joy pullik kompensatsiya to‘lanish meyorlari va tartibi
8	O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni 2023-yil 13- mart PF-34	Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilar va xodimlar oila a‘zolarini ijtimoiy qo‘llab- quvvatlashni kuchaytirish chora- tadbirlari to‘g‘risida	Halok bo‘lgan harbiy xizmatchilarga to‘lanadigan pul kompensatsiyalari.
9	O‘R Vazirlar Maxkamasi Qarori 2019 yil 6 sentabr № 743	Mehnat bozorida mehnat munosabatlarini tartibga solishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida	Harbiy xizmatchilarga tabiiy iqlim sharoiti og‘ir va noqulay bo‘lgan joylarda ishlaganligi uchun ustama.
10	O‘R Vazirlar Maxkamasi Qarori 2018 yil 28 avgust № 697	Toshkent shahrining jamoat tartibini ta‘minlash kuchlari tarkibida xizmatni o‘tayotgan xodimlar va harbiy xizmatchilar faoliyatini baholash va ularga bir martalik pul mukofoti to‘lash mezonlarini belgilash tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida	Toshkent shahridagi jamoat tartibiga jalb qilingan harbiy xizmatchilarni qo‘shimcha rag‘batlantirish to‘g‘risida.
11	O‘R Adliya vazirligi buyrug‘i 2009 yil 8 iyul № 157	Qarzdor jismoniy shaxsga ish haqi yoki unga tenglashtirilgan boshqa to‘lovlarni to‘layotgan tashkilotlar yoki boshqa shaxslar tomonidan ijro hujjatlarini ijro etish qoidalarini tasdiqlash haqida	Shartnoma asosidagi harbiy xizmatchilardan ijro hujjatlarini amalga oshirish

Harbiy xizmatchilarning olgan daromadini soliqqa tortish (*daromad solig‘i*), ijtimoiy soliqni hisoblab chiqarish va to‘lash O‘zbekiston Respublikasi Soliq kodeksiga asosan amalga oshiriladi. Soliq kodeksining 378-moddasida nazarda

tutilgan soliq solinmaydigan daromadlar harbiy xizmatchilarning pul ta'minotiga ham to'liqligicha qo'llaniladi.

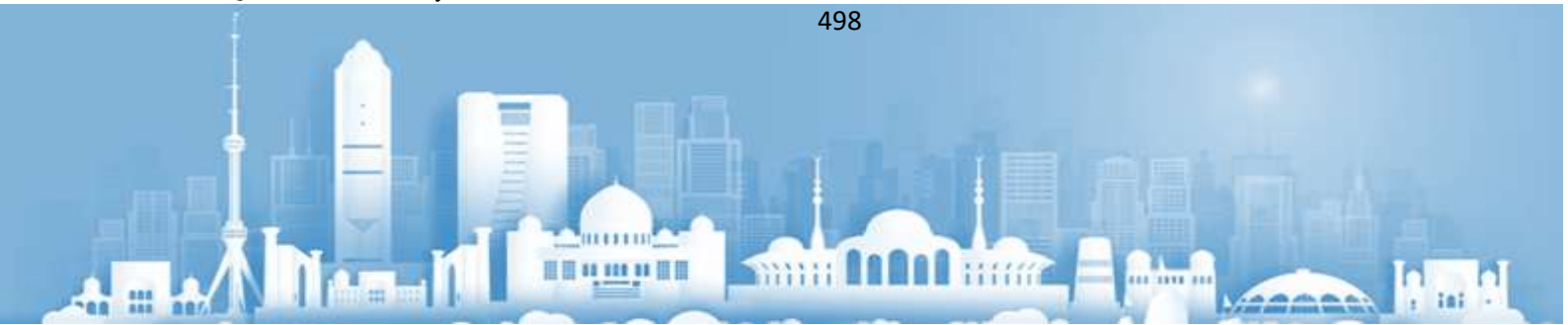
“Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to'g'risida”gi qonunda harbiy unvonlar ko'rsatilgan bo'lib, uning 9-moddasiga ko'ra, harbiy xizmatchilar va harbiy xizmatga majburlar oddiy askarlar, serjantlar va ofitserlar tarkibiga bo'linadi.

Har bir harbiy xizmatchi va harbiy xizmatga majburga tegishli harbiy unvon beriladi. Qurolli Kuchlardagi harbiy unvonlar qo'shin unvonlari va kema tarkibidagi unvonlarga bo'linadi⁴. (1-rasm)

Qo'shin unvonlari	Kema tarkibidagi unvonlar
Oddiy askarlar tarkibi	
oddiy askar	matros
Serjantlar tarkibi	
kichik serjant III darajali serjant II darajali serjant I darajali serjant katta serjant	starshina III darajali starshina II darajali starshina I darajali starshina bosh starshina
Ofitserlar tarkibi	
Kichik ofitserlar tarkibi	
leytenant katta leytenant kapitan	leytenant katta leytenant kapitan-leytenant
Katta ofitserlar tarkibi	
mayor podpolkovnik polkovnik	III rang kapitani II rang kapitani I rang kapitani
Generallar tarkibi	
general-mayor general-leytenant general-polkovnik armiya generali	

1-rasm. Qurolli Kuchlar tarkibida joriy etilgan harbiy unvonlar.

⁴ O'zbekiston Respublikasining “Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to'g'risida”gi 436-II-son Qonuni.12.12.2002 yil. 9-modda

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-mart kunidagi “Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilar va xodimlar oila a‘zolarini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-34-son farmoniga asosan O‘zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi, Ichki ishlar vazirligi, Milliy gvardiya, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Davlat xavfsizlik xizmati, O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti davlat xavfsizlik xizmati, Bojxona qo‘mitasi va Elektron texnologiyalarni rivojlantirish markazining Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida yaralanganligi, kontuziya yoki mayib bo‘lganligi oqibatida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilari va xodimlarining oila a‘zolari hamda ularning qaramog‘idagi shaxslarga bir martalik nafaqa tayinladi va to‘lanadi:

2023-yil 1-apreldan boshlab:

halok bo‘lgan harbiy xizmatchi (xodim) oila a‘zolariga biryo‘la beriladigan nafaqa marhumning oxirgi egallagan lavozimi bo‘yicha maoshi va harbiy (maxsus) unvoni maoshi yig‘indisining 150 baravari miqdorida belgilansin⁵;

harbiy xizmatchilarning (xodimlarning) davlat majburiy shaxsiy sug‘urtasi doirasida harbiy xizmatchi (xodim) halok bo‘lganda to‘lanadigan sug‘urta summasi bazaviy hisoblash miqdorining 200 baravari miqdorida belgilansin⁶.

Nafaqa harbiy xizmatchining (xodimning) so‘nggi xizmat (o‘qish) joyidagi moliya organi tomonidan tan jarohati olgan harbiy xizmatchiga (xodimga) yoki

⁵ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-mart kunidagi “Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilar va xodimlar oila a‘zolarini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-34-son farmoni.

⁶ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-mart kunidagi “Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilar va xodimlar oila a‘zolarini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-34-son farmoni.

halok bo‘lgan (vafot etgan) harbiy xizmatchining (xodimning) **oila a‘zolariga (qonuniy vakiliga) to‘lanadi.**

Bugungi kunda Respublikamizda yuqoridagi harbiy xizmatchilar uchun belgilangan meyoriy hujjatlar kabi budjet tashkilotlarida ishlovchi fuqorolar uchun amalda qo‘llanib kelinayotgan bir qancha me‘yoriy hujjarlar mavjud. 3-jadval

3-jadval

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI BUDJET TASHKILOTLARI HODIMLARI ISH
HAQINI AMALGA OSHIRISHDAGI AYRIM ME‘YORIY HUJJATLAR
RO‘YXATI.**

T/r	Xujjat raqami va sanasi	Xujjat nomi	Mazmuni
1	O‘R Vazirlar Maxkamasi Qarori 2013 yil 3 fevraldagi № 33	Ayrim budjet tashkilotlari xodimlari ba‘zi toifalarining lavozim razryadlarini belgilash to‘g‘risida	Budjet tashkilotlarida buxgalyerlar, iqtisodchilarga qo‘shimcha ustama belgilash.
2	O‘R Vazirlar Maxkamasi Qarori 2018 yil 17 martdagi № 2985	Yillik mehnat ta‘tili vaqtida saqlanib qolinadigan o‘rtacha ish haqi miqdorini aniqlash tartibi to‘g‘risidagi yo‘riqnomani tasdiqlash haqida	Budjet tashkilotlarida ishchi xizmatchilarning ta‘tilning foydalanilmagan qismi kunlariga haq to‘lash
3	O‘R Vazirlar Maxkamasi Qarori 2018 yil 10 dekabr № 297	O‘rindoshlik asosida hamda bir necha kasbda va lavozimda ishlash tartibi	Fuqarolarning o‘rindoshlik asosida hamda bir necha kasbda (lavozimda)

		to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida	ishlaganligi uchun haq to‘lash
--	--	--	-----------------------------------

Yuqoridagi me‘yoriy –huquqiy hujjatlarga ko‘ra, qonun ustuvorligi va ijtimoiy adolat prinsiplariga rioya qilinishini ta‘minlash, shuningdek, qonunchilik hujjatlari barcha vazirlik va idoralarda bir xil talqin etilishiga erishish maqsadida, harbiy xizmatchilarga pul ta‘minoti miqdorini belgilashda harbiy xizmatchilar uchun belgilangan amaldagi normativ –huquqiy hujjatlarning normalarida aniq ko‘rsatib o‘tish maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati.

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O‘zbekiston Respublikasining „O‘zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining asoslari to‘g‘risida“gi 336-XII-sonli Qonun. 1991 –yil 31-avgust.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risida”gi 436-II-son Qonuni. 12.12.2002 yil.
4. O‘zbekiston Respublikasining Oila kodeksi.
5. O‘zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi.
6. O‘zbekiston Respublikasi Budget kodeksi.
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi hududida joylashgan harbiy qismlar va harbiy o‘quv muassasalari to‘g‘risida”gi 347-son Farmoni. 1992-yil 20-fevral.
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-mart kuni dagi “Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilar va xodimlar oila a‘zolarini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-34-son farmoni.

9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-mart kunidagi “Vatan himoyasi va el-yurtimiz tinchligi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilar va xodimlar oila a‘zolarini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-34-son farmoni.

Research Science and
Innovation House

